

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2008
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	22.10.2009
Avaldamismärke:	

Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus

Vastu võetud 26.03.1997

[RT I 1997, 30, 471](#)

jõustumine 02.05.1997

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
10.12.1998	RT I 1998, 111, 1832	03.01.1999
21.01.1999	RT I 1999, 10, 157	15.02.1999
14.03.2001	RT I 2001, 34, 187	10.04.2001
Terviktekst RT paberandjal	RT I 2001, 43, 237	
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
16.10.2002	RT I 2002, 90, 521	01.01.2003
04.12.2002	RT I 2002, 105, 611	24.12.2002
12.11.2003	RT I 2003, 75, 495	13.12.2003
29.12.2003	RT I 2003, 88, 594	08.01.2004
16.12.2004	RT I 2004, 89, 615	01.01.2005
09.03.2006	RT I 2006, 14, 114	06.04.2006
24.01.2007	RT I 2007, 12, 66	01.01.2008

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse ülesanne

Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse ülesanne on sätestada teadus- ja arendustegevuse korralduse alused, kindlustada teadus- ja tehnoloogialoome kui eesti kultuuri ja majanduse koostisosa säilimise ning edasise arengu õiguslikud vahendid.

§ 1¹. Haldusmenetluse seaduse kohaldamine

Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi [[RT I 2002, 61, 375](#)- jõust. 01.08.2002]

§ 2. Seaduses kasutatavad mõisted

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) alusuuringud – algupärased teoreetilised või eksperimentaalsed uuringud uute teadmiste saamiseks nähtuste ja sündmuste põhialuste kohta, seadmata eesmärgiks saadud teadmiste kohest rakendamist;
- 2) arendustegevus – uuringute ja kogemuste kaudu saadud teadmiste rakendamine uute materjalide, toodete ja seadmete tootmiseks, protsesside, süsteemide ja teenuste juurutamiseks või nende oluliseks täiustamiseks;
- 3) baasfinantseerimine – teadus- ja arendustegevuse finantseerimine teadus- ja arendusasutuste strateegiliste arengueesmärkide realiseerimiseks, eelkõige välis- ja riigisiseste projektide kaasfinantseerimiseks ja uute uurimissuundade avamiseks;
- 4) evalveerimine – teadus- ja arendusasutuse tegevuse taseme (sealhulgas teadusteema juhtide, põhitäitjate, teadusteema täitmise tulemuste, teadusteema täitmiseks vajaliku materiaalse baasi) rahvusvaheline hindamine

vastavas teadus- ja arendustegevuse valdkonnas, lähtudes selle valdkonna rahvusvaheliselt tunnustatud teadus- ja arendustegevuse tasemest;

5) innovatsioon – uute ideede ja teadmiste kasutamine uudsete lahenduste rakendamiseks, mis hõlmab toodete ja teenuste väljatöötamist ning uuendamist (tooteinnovatsioon); vastavate turgude hõivamist ja laiendamist (turinnovatsioon); uute tootmis-, tarne- ja müügimeetodite loomist ning juurutamist (protsessiinnovatsioon); uuendusi juhtimises ja töökorralduses (organisatsiooniinnovatsioon) ning töötingimuste ja personali oskuste arendamist (personaliinnovatsioon);

6) rakendusuuringud – algupärased uuringud uute teadmiste saamiseks esmase eesmärgiga rakendada saadud teadmisi kindlas valdkonnas suhteliselt lühikese aja jooksul;

7) teadustegevus – isiku loomevabadusel põhinev tegevus, mille eesmärk on teaduslike uuringute abil uute teadmiste saamine inimese, looduse ja ühiskonna ning nende vastastikuse toime kohta.

[RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 3. Teadus- ja arendusasutused

Teadus- ja arendusasutused käesoleva seaduse tähenduses on asutused ja juriidilised isikud, mille põhitegevus on teadus- ja arendustegevus ning mis on registreeritud vastavalt käesoleva seaduse §-le 5¹.

[RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 3¹. Eesti Teadusinfosüsteem

(1) Eesti Teadusinfosüsteem on riiklik register avaliku teabe seaduse mõistes, milles koondatakse ühtseks tervikuks Eesti teadus- ja arendustegevusega seotud andmed.

[RT I 2007, 12, 66- jõust. 01.01.2008]

(2) Eesti Teadusinfosüsteemi vastutav töötleja on Haridus- ja Teadusministeerium.

(3) Eesti Teadusinfosüsteemi kuuluvad järgmised alamregistrid:

1) teadus- ja arendusasutuste alamregister, milles peetakse arvestust teadus- ja arendustegevusega seotud asutuste üle;

2) teadus- ja arendustegevusega seotud isikute alamregister, milles peetakse arvestust teadus- ja arendusasutuste teadustöötajate, teadus- ja arendustegevust administreeriva personali ja finantseerimise või evalveerimise taotlustes nimetatud isikute üle;

3) teadus- ja arendustegevuse finantseerimise ning evalveerimise alamregister, milles kogutakse teadus- ja arendustegevusega seotud asutuste tegevuse planeerimiseks ja rahastamiseks ning eelarvete koostamiseks vajalikke andmeid;

4) teadus- ja arendustegevuse ning selle tulemuste alamregister, milles kogutakse teadus- ja arendustegevusega seotud asutuste ja isikute edukuse ja tulemlikkuse hindamiseks vajalikke andmeid.

(4) Eesti Teadusinfosüsteemi asutab ja registri pidamise põhimääruse kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega .

§ 4. Eesti Teaduste Akadeemia

(1) Eesti Teaduste Akadeemia on kõrge teadusliku kvalifikatsiooniga teadlaste ühendus, mille ülesandeks on aidata kaasa Eesti teaduse arengule ja taseme tõstmisele ning teadustulemuste rakendamisele Eesti huvides.

(2) Eesti Teaduste Akadeemia on avalik-õiguslik juriidiline isik, kes tegutseb Eesti Teaduste Akadeemia seaduse, käesoleva seaduse, teiste õigusaktide ja oma põhikirja alusel.

§ 4¹. Teadusraamatukogu ja arhiivraamatukogu

(1) Teadusraamatukogu on avalikku teenust osutav raamatukogu, mille ülesanne on teadusinformatsiooni kogumine, säilitamine, töötlemine ja kättesaadavaks tegemine.

(2) Arhiivraamatukogu on Eesti trükise kui rahvusliku kultuuripärandi arhiiv, mille esmane ülesanne on eesti keeles ja Eestis ilmunud trükiste ning Eestit käsitlevate või Eesti kohta informatsiooni sisaldavate teavikute täieliku kogu komplekteerimine ja alaline säilitamine, süstemaatiline struktureerimine ja teadustöökä kättesaadavaks tegemine ning rahvusbibliograafia koostamises osalemine.

(3) Teadusraamatukogule ja arhiivraamatukogule esitatavad nõuded, teadusraamatukogu ja arhiivraamatukogu nimetamise tingimused ja korra kehtestab haridus- ja teadusminister määrusega . Teadusraamatukogud ja arhiivraamatukogud nimetab Vabariigi Valitsus haridus- ja teadusministri ettepanekul.

(4) Eesti Rahvusraamatukogu tegevust reguleerib Eesti Rahvusraamatukogu seadus (RT I 1998, 34, 488).
[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

2. peatükk

TEADUS- JA ARENDUSASUTUSTE TEGEVUSE KORRALDAMINE

§ 5. Teadus- ja arendusasutuste õiguslik seisund [RT I 2001, 34, 187- jõust. 10.04.2001]

(1) Teadus- ja arendusasutus võib olla asutatud riigiasutusena, kohaliku omavalitsuse asutusena, avalik-õigusliku juriidilise isikuna, avalik-õigusliku juriidilise isiku asutusena või eraõigusliku juriidilise isikuna.

(2) Teadus- ja arendusasutuse autonoomia seisneb õiguses:

- 1) määrata oma struktuur ja töökorraldus;
- 2) valida teadus- ja arendustegevuse viise ja meetodeid;
- 3) sõlmida, muuta ja lõpetada lepinguid õigusaktidega kehtestatud alustel ja korras;
- 4) otsustada oma tegevuse tulemuste kasutamise üle, kui seda ei piira seadus, selle alusel väljaantud õigusakt või leping.

(3) Teadus- ja arendusasutused tegutsevad käesoleva seaduse, teiste õigusaktide ja oma põhimääruse või põhikirja alusel.

(4) [Kehtetu – RT I 2001, 34, 187- jõust. 10.04.2001]

§ 5¹. Teadus- ja arendusasutuse registreerimine

(1) Andmed teadus- ja arendusasutuste kohta kantakse Eesti Teadusinfosüsteemi teadus- ja arendusasutuste alamregistrisse käesolevas paragrahvis sätestatud korras.

(2) [Kehtetu – RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

(3) Teadus- ja arendusasutuse registreerimise taotlusele lisatakse:

- 1) taotleja põhikirja või põhimäärus;
- 2) andmed teadustöötajate kohta;
- 3) andmed teadus- ja arendustegevuse tulemuslikkuse, teadus- ja arendustegevuseks vajalike ruumide, hoonete, sisustuse ja muu vara olemasolu kohta.

(4) Teadus- ja arendusasutus registreeritakse haridus- ja teadusministri käskkirjaga.

(5) Kui teadus- ja arendusasutus ei ole kahe aasta jooksul teadus- ja arendusasutuste alamregistrisse kandmisest alates evalveerimisel osalenud või eraõigusliku juriidilise isikuna tegutseva teadus- ja arendusasutuse puhul taotlenud oma teadus- ja arendustegevuse evalveerimist, kustutatakse ta teadus- ja arendusasutuste alamregistrist.

(6) Kui teadus- ja arendusasutuse teadus- ja arendustegevust on evalveeritud negatiivselt, võib teadus- ja arendusasutuse teadus- ja arendusasutuste alamregistrist kustutada, kui negatiivne evalveerimisotsus puudutab olulisel määral teadus- ja arendusasutuse teadus- ja arendustegevust.
[RT I 2006, 14, 114- jõust. 06.04.2006]

§ 6. Teadus- ja arendusasutuse asutamine, ümberkorraldamine, ümberkujundamine ja tegevuse lõpetamine

(1) Riigiasutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse moodustab, korraldab ümber ja selle tegevuse lõpetab Vabariigi Valitsus. Kohaliku omavalitsuse asutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse moodustab, korraldab ümber ja selle tegevuse lõpetab kohaliku omavalitsuse volikogu.

(2) Avalik-õigusliku juriidilise isikuna tegutsev teadus- ja arendusasutus asutatakse ja lõpetatakse seadusega. Avalik-õigusliku juriidilise isiku asutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse asutab, korraldab ümber ja selle tegevuse lõpetab avalik-õiguslik juriidiline isik.

(3) Eraõigusliku juriidilise isikuna tegutsev teadus- ja arendusasutus asutatakse, kujundatakse ümber ja lõpetatakse õigusaktidega sätestatud korras.
[RT I 2001, 34, 187- jõust. 10.04.2001]

§ 7. Teadus- ja arendusasutuse juhtimine

(1) Riigi-, kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutusena tegutsevat teadus- ja arendusasutust juhib direktor, kes kannab vastutust teadus- ja arendusasutuse üldseisundi ja arengu ning rahaliste vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest.

(2) Direktor valitakse avaliku konkursi korras, mille viib läbi teadus- ja arendusametuse teadusnõukogu. Asutatava või moodustatava teadus- ja arendusametuse direktor valitakse avaliku konkursi korras, mille viib läbi ministri, kelle juhitava ministriametuse teadus- ja arendusametuse kuulub, vallavanema, linnaeape või avalik-õigusliku juriidilise isiku juhi moodustatud ajutine komisjon. Avaliku konkursi tulemuse alusel sõlmib direktoriga kuni viieks aastaks töölepingu minister, kelle juhitava ministriametuse teadus- ja arendusametuse kuulub, vallavanem, linnaeape või avalik-õigusliku juriidilise isiku juht.

(2¹) Direktori konkursi läbiviimise tingimused ja korra kehtestab minister, kelle juhitava ministriametuse teadus- ja arendusametuse kuulub, valla- või linnavalitsus või avalik-õigusliku juriidilise isiku vastav organ.

(3) Riigi-, kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutusena tegutseva teadus- ja arendusametuse tegevusega seotud küsimuste lahendamiseks põhikirjas või põhimääruses määratud ulatuses moodustatakse vähemalt viieliikmeline teadusnõukogu, mille koosseisu kinnitab direktori ettepanekul minister, kelle juhitava ministriametuse teadus- ja arendusametuse kuulub, vallavanem, linnaeape või avalik-õigusliku juriidilise isiku juht.

(4) Avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isikuna tegutsevas teadus- ja arendusametuses täidab direktori ülesandeid avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isiku juht ja teadusnõukogu ülesandeid avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isiku vastav organ.

[RT I 2003, 75, 495- jõust. 13.12.2003]

§ 8. Teadustöötajad

(1) Teadus- ja arendusametuste teadustöötajate ametikohad on teaduri, vanemteaduri ja juhtivateaduri ametikoht. Teadus- ja arendusametuste juhid ning teadus- ja arendusametuste teaduslike struktuuriüksuste juhid loetakse teadustöötajateks, kui nad osalevad teadusteema või uurimisprojekti täitmises.

(2) Teadur on teadustöötaja, kes osaleb teadusteema või uurimisprojekti täitmises. Teaduri ametikohale võib kandideerida isik, kellel on Eesti teaduskraad või sellele vastav välisriigi kvalifikatsioon .

(3) Vanemteadur on oma eriala tunnustatud teadlane, kes juhib teadusteemat või uurimisprojekti või vastutab selle oluliste lõikude täitmise eest. Vanemteaduri ametikohale võib kandideerida isik, kellel on Eesti doktorikraad või sellele vastav välisriigi kvalifikatsioon .

(4) Juhtivateadur on oma eriala rahvusvaheliselt tunnustatud teadlane, kes juhib teadus- ja arendusametuses oma eriala uuringuid ning juhendab doktorante. Juhtivateaduri ametikohale võib kandideerida isik, kellel on Eesti doktorikraad või sellele vastav välisriigi kvalifikatsioon, kes on töötanud dotsendi, vanemteaduri või ülikooli professorina kokku vähemalt kümme aastat ning kelle juhendamisel on kaitstud vähemalt üks doktoriväitekirj või kelle juhendamisel tehtud teadustöö on viinud patentidega kaitstud toodete või protsessideni.

[RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 9. Teadustöötajate ametikohtade täitmine

(1) Korralised teadustöötajad valib teadusnõukogu või avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isiku vastav organ avaliku konkursi korras. Konkursi võitnud teadustöötajaga sõlmib teadus- ja arendusametuse juht töölepingu tähtajaga kuni viis aastat.

(2) Korraliste teadustöötajate konkursi läbiviimise tingimused ja korra kehtestab riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusena tegutsevas teadus- ja arendusametuses minister, kelle juhitava ministriametuse teadus- ja arendusametuse kuulub, või valla- või linnavalitsus. Avalik-õigusliku juriidilise isikuna, selle asutusena või eraõigusliku juriidilise isikuna tegutsevas teadus- ja arendusametuses kehtestab need avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isiku vastav organ.

(3) Teadus- ja arendusametuse juhil on õigus tööle võtta erakorralisi teadustöötajaid töölepingu alusel tähtajaga kuni kolm aastat.

[RT I 2001, 34, 187- jõust. 10.04.2001]

§ 9¹. Uuriija-professor

(1) Uuriija-professor on oma eriala tunnustatud teadlane, kes juhib teadus- ja arendusametuses vastava ala uuringuid ning juhendab doktorante. Uuriija-professoriks võib kandideerida isik, kellel on Eesti doktorikraad või sellele vastav välisriigi akadeemiline kraad, kes on töötanud vanemteaduri või ülikooli professorina kokku vähemalt kümme aastat ning kelle juhendamisel on kaitstud doktoriväitekirju.

(2) Uuriija-professori valimisi korraldab ja uuriija-professori valib Eesti Teaduste Akadeemia avaliku konkursi korras kuni viieks aastaks. Uuriija-professori valimise tingimused ja korra kehtestab haridus- ja teadusminister määrusega .

(3) Teadus- ja arendusametusel on õigus uuriija-professorile luua tähtajaline uuriija-professori ametikoht ja sõlmida temaga tööleping kuni viieks aastaks.

(4) Uuriija-professorile makstakse uurija-professori tasu riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu.

[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

3. peatükk

TEADUS- JA ARENDUSTEgevuse

RIIKLIK KORRALDAMINE

§ 10. Vabariigi Valitsus

Teadus- ja arendustegevuse korraldamisel Vabariigi Valitsus:

1) kujundab Eesti eeldusi, tingimusi ning vajadusi arvestava teadus- ja arenduspoliitika ning valmistab ette riigi teadus- ja arendustegevuse arengukavad ja esitab need Riigikogule;

2) vähemalt kord aastas esitab peaminister Riigikogule Vabariigi Valitsuse nimel ülevaate teadus- ja arendustegevuse olukorrast ning valitsuse poliitikast selles valdkonnas;

3) kinnitab riiklikud teadus- ja arendusprogrammid vastavalt riigi arengukavadele, tagab ministeeriumidevahelise koostöö teadus- ja arenduspoliitika elluviimisel, arvestades Teadus- ja Arendusnõukogu ettepanekuid;

4) [kehtestab Teaduskompetentsi Nõukogu moodustamise korra ja töökorra ning kinnitab selle koosseisu](#) ;

4¹) [kehtestab teaduspoliitika komisjoni moodustamise korra ja töökorra](#) ning kinnitab haridus- ja teadusministri ettepanekul kuni kolmeks aastaks selle koosseisu;

4²) [kehtestab innovatsioonipoliitika komisjoni moodustamise korra ja töökorra](#) ning kinnitab majandus- ja kommunikatsiooniministri ettepanekul kuni kolmeks aastaks selle koosseisu;

5) [moodustab, korraldab ümber ja lõpetab riigi teadus- ja arendusasutuste tegevuse neid haldava ministeeriumi ettepanekul](#), kuulanud ära Teadus- ja Arendusnõukogu seisukoha;

6) otsustab Eesti osalemise rahvusvahelises teadus- ja arendustegevusalases koostöös riiklikul tasemel;

7) [kehtestab teadus- ja arendustegevuse evalveerimise tingimused ja korra](#) ;

7¹) [kehtestab riigi teaduspreemiate põhimääruse](#) ;

7²) moodustab riigi teaduspreemiate komisjoni ja kinnitab haridus- ja teadusministri ettepanekul selle koosseisu;

8) määrab riigi teaduspreemiad haridus- ja teadusministri esildisel riigi teaduspreemiate komisjoni ettepanekute alusel;

9) täidab muid talle seadusega pandud ülesandeid teadus- ja arendustegevuse valdkonnas.

[RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 11. Teadus- ja Arendusnõukogu

(1) Teadus- ja Arendusnõukogu on Vabariigi Valitsuse juures asuv nõuandev kogu, kes:

1) nõustab Vabariigi Valitsust teadus- ja arendustegevuse strateegia küsimustes;

1¹) nõustab Vabariigi Valitsust rahvusvahelise koostöö osas teadus- ja arendustegevuse vallas;

2) esitab Vabariigi Valitsusele oma seisukoha ministeeriumide esitatud riiklike teadus- ja arendusprogrammide kohta;

2¹) nõustab Vabariigi Valitsust riigi jaoks oluliste teadus- ja arendusalaste projektide algatamisel;

3) esitab Vabariigi Valitsusele igal aastal Eesti teadus- ja arendustegevuse aruande ning eelseisva perioodi teadus- ja arenduspoliitilised eesmärgid;

4) nõustab Vabariigi Valitsust riigieelarve eelnõu kujundamisel teadus- ja arendustegevuseks ettenähtud summade osas erinevate ministeeriumide ning teadus- ja arendustegevuse finantseerimise liikide kaupa;

5) nõustab Vabariigi Valitsust riigi teadus- ja arendusasutuste asutamisel, ümberkorraldamisel ja tegevuse lõpetamisel;

6) nõustab Vabariigi Valitsust teadus- ja arendustegevuse evalveerimise tingimuste ja korra kehtestamisel;

6¹) määrab kolmeks aastaks sihtfinantseerimise valdkonnad ning valdkondade ja valdkondadevahelise finantseerimise proportsioonid, lähtudes haridus- ja teadusministri ettepanekust;

7) täidab muid talle seadusega pandud või Vabariigi Valitsuse antud ülesandeid.

(2) Teadus- ja Arendusnõukogu on 12-liikmeline ning selle koosseisu kinnitab kuni kolmeks aastaks Vabariigi Valitsus.

(3) Teadus- ja Arendusnõukogu koosseisu kuuluvad ametikoha järgi peaminister, haridus- ja teadusminister, majandus- ja kommunikatsiooniminister, üks peaministri nimetatud Vabariigi Valitsuse liige ning kaheksa Vabariigi Valitsuse nimetatud liiget.

(4) Teadus- ja Arendusnõukogu esimeheks on ametikoha järgi peaminister.

(5) Teadus- ja Arendusnõukogu tehnilise teenindamise tagab Riigikantselei.

(6) Teadus- ja Arendusnõukogu tegevuse alused ja töökord kehtestatakse põhimäärusega, mille kinnitab Vabariigi Valitsus .

(7) Teadus- ja Arendusnõukogu nõustavad tema töös haridus- ja teadusministrile nõuandev teaduspoliitika komisjon ning majandus- ja kommunikatsiooniministrile nõuandev innovatsioonipoliitika komisjon käesolevas seaduses sätestatud korras.

[RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 12. Teaduskompetentsi Nõukogu

(1) Teaduskompetentsi Nõukogu on haridus- ja teadusministri nõuandev organ, kes:

1) [kehtetu – RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

2) teeb ettepanekuid teadus- ja arendusasutuste teadusteemade sihtfinantseerimise avamise, muutmise ja lõpetamise kohta;

3) annab hinnanguid teadus- ja arendusasutuste teadustöö sihtfinantseerimise tulemuslikkuse ja teadustöö tulemuste rahvusvahelisele tasemele vastavuse kohta;

4) teeb ettepanekuid teadus- ja arendustegevuse evalveerimise tulemuste kinnitamiseks;

5) [kehtetu – RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

6) teeb ettepanekuid Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalasse kuuluvate teadus- ja arendusasutuste infrastruktuurikulude katmise kohta;

7)–8)

[kehtetud – RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

9) esitab vähemalt kord kolme aasta jooksul oma tegevuse aruande haridus- ja teadusministrile ning Teadus- ja Arendusnõukogule;

10) täidab teisi talle õigusaktidega pandud ülesandeid.

(2) Teaduskompetentsi Nõukogu moodustab ja selle koosseisu kinnitab kuni kolmeks aastaks Vabariigi Valitsus haridus- ja teadusministri ettepanekul.

[RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 13. Ministeeriumid

(1) Kõigi ministeeriumide ülesanded teadus- ja arendustegevuse valdkonnas on:

1) oma valitsemisalale tarviliku teadus- ja arendustegevuse ning selle finantseerimise korraldamine;

2) riigi arengukavadest tulenevate oma valitsemisala puudutavate riiklike teadus- ja arendusprogrammide väljatöötamine ning nende täitmise korraldamine;

3) oma valitsemisalasse kuuluvate riigi teadus- ja arendusasutuste põhimääruste kinnitamine ;

4) oma valitsemisalasse kuuluva teadus- ja arendustegevuse finantseerimiseks vajalike vahendite põhjendamine ja määramine valitsemisala eelarve projekti koostamisel ning nende teadus- ja arendusasutuste eelarvete kinnitamine riigieelarves valitsemisala teadus- ja arendustegevuseks eraldatud summade ulatuses.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule Haridus- ja Teadusministeerium:

1) teostab riiklikku teaduspoliitikat ning korraldab teadus- ja arendustegevust;

2) töötab välja ja esitab Vabariigi Valitsusele ettepanekuid teaduspoliitika ning teadus- ja arendustegevuse strateegia kohta;

3) korraldab teadus- ja arendusasutuste teadus- ja arendustegevuse finantseerimist;

4) korraldab teadusraamatukogudele teadusinformatsiooni ja arhiivraamatukogudele teavikute hankimise finantseerimist;

5) koordineerib riiklikul tasandil rahvusvahelist teadusalast koostööd ja korraldab selle finantseerimist;

6) koordineerib teadusraamatukogude ühtse komplekteerimiskava koostamist;

7) korraldab teadus- ja arendustegevuse evalveerimist;

8) korraldab teadustööde riiklikke konkursse ja kehtestab nende läbiviimise tingimused ja korra ;

9) täidab muid käesoleva lõike punktides 1-8 nimetatud valdkondades temale seadusega või seaduse alusel pandud ülesandeid.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium:

1) korraldab tehnoloogilist arendustegevust ja innovatsiooni;

2) töötab välja ja esitab Vabariigi Valitsusele ettepanekuid tehnoloogilise arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika kohta ;

3) korraldab rakendusuuringute, arendustegevuse ja innovatsiooni finantseerimist;

4) koordineerib ja korraldab rahvusvahelist tehnoloogiaalast koostööd ning vajadusel korraldab selle Eesti-poolset finantseerimist;

5) täidab muid käesoleva lõike punktides 1-4 nimetatud valdkondades temale seadusega või seaduse alusel pandud ülesandeid.

[RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 13¹. Teaduspoliitika komisjon

Teaduspoliitika komisjon on haridus- ja teadusministri nõuandev organ, kes:

1) nõustab haridus- ja teadusministrit Teadus- ja Arendusnõukogule arutamiseks esitatavate teemade ettevalmistamisel ning Teadus- ja Arendusnõukogu poolt haridus- ja teadusministrile pandud ülesannete täitmisel;

- 2) teeb ettepanekuid Eesti teaduspoliitika kujundamiseks;
 - 3) teeb ettepanekuid teadus- ja arendusametuste finantseerimise põhimõtete ja strateegia kujundamiseks;
 - 4) teeb, tulenevalt evalveerimise tulemustest, ettepanekuid riigi teadus- ja arendusametuste moodustamise, nende ümberkorraldamise või tegevuse lõpetamise ning Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalasse kuuluvate riigi teadus- ja arendusametuste direktorite nimetamise kohta;
 - 5) teeb koostöös innovatsioonipoliitika komisjoniga ettepanekuid Eesti teadus- ja arendustegevuse strateegiliste arengukavade kohta;
 - 6) täidab teisi talle õigusaktidega pandud ülesandeid.
- [RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 13². Innovatsioonipoliitika komisjon

Innovatsioonipoliitika komisjon on majandus- ja kommunikatsiooniministri nõuandev organ, kes:

- 1) nõustab majandus- ja kommunikatsiooniministrit Teadus- ja Arendusnõukogule arutamiseks esitatavate teemade ettevalmistamisel ning Teadus- ja Arendusnõukogu poolt majandus- ja kommunikatsiooniministrile pandud ülesannete täitmisel;
 - 2) teeb ettepanekuid Eesti tehnoloogilist arendustegevust ning innovatsiooni toetava poliitika kujundamiseks ning osaleb vastavate strateegiadokumentide väljatöötamises;
 - 3) teeb ettepanekuid riigieelarve strateegia ning iga-aastaste riigieelarve eelnõude osas tehnoloogilise arendustegevuse ning innovatsiooni toetamiseks;
 - 4) teeb ettepanekuid tehnoloogilist arendustegevust ning innovatsiooni toetavate meetmete rakendamiseks või hindamiseks;
 - 5) annab hinnangu tehnoloogilist arendustegevust ning innovatsiooni toetava poliitika rakendamisele;
 - 6) teeb koostööd teaduspoliitika komisjoniga teaduspoliitika ja tehnoloogilist arendustegevust ning innovatsiooni toetava poliitika koordineerituse tagamisel;
 - 7) täidab teisi talle õigusaktidega pandud ülesandeid.
- [RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

4. peatükk FINANTSEERIMINE JA RIIKLIK JÄRELEVALVE

§ 14. Finantseerimise üldpõhimõtted

- (1) Teadus- ja arendustegevust finantseeritakse riigieelarvest, valla või linna eelarvest, sihtannetustest, teadus- ja arendusametuste teadusteemade majandustegevusest laekuvast tulust ja muudest allikatest.
 - (2) Teadus- ja arendustegevuse finantseerimine riigieelarvest toimub sihtfinantseerimise, baasfinantseerimise, riiklike teadus- ja arendusprogrammide, uurimistoetuste ning arendustoetuste kaudu. Magistrandide ja doktorantide teadustöö stipendiumid võrdsustatakse riiklike stipendiumidega.
 - (3) Teadusinformatsiooni hankimist teadusraamatukogudele ühtse komplekteerimiskava alusel ja teavikute hankimist arhiivraamatukogudele finantseeritakse riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu.
 - (4) Haridus- ja teadusminister:
 - 1) kehtestab teadusraamatukogude ühtse komplekteerimiskava koostamise põhimõtted ja teadusraamatukogude teadusinformatsiooni ning arhiivraamatukogude rahvusteavikute hankimise finantseerimise taotlemise, taotluste läbivaatamise ning finantseerimise otsustamise korra ;
 - 2) kinnitab käskkirjaga teadusraamatukogude teadusinformatsiooni ja arhiivraamatukogude rahvusteavikute hankimise finantseerimise iga-aastase mahu.
- [RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 15. Sihtfinantseerimine

- (1) Teadus- ja arendusametuste sihtfinantseerimine toimub riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu.
- (2) Teadus- ja arendusametuste teadusteemade sihtfinantseerimise tingimused ja korra kinnitab haridus- ja teadusminister määrusega . Teadusteemade sihtfinantseerimise iga-aastase mahu kinnitab Teaduskompetentsi Nõukogu ettepanekul haridus- ja teadusminister käskkirjaga.
- (3) Sihtfinantseerimist on õigus taotleda teadus- ja arendusametusel, mille teadus- ja arendustegevus vastavas valdkonnas on positiivselt evalveeritud.
- (4) Teema sihtfinantseerimise jätkamise aluseks on Teaduskompetentsi Nõukogu hinnang tehtud töö tulemustele. Uue teadusteema sihtfinantseerimise otstarbekuse hindamisel arvestab Teaduskompetentsi Nõukogu teadusteema teaduslikku põhjendatust, teadusteema täitmisel osalevate isikute kvalifikatsiooni, teadusteema

olulisust teadusele ning eesti majandusele ja kultuurile, samuti uurimiskeskonna iseloomu teadusteemat taotlevas teadus- ja arendusasutuses. Teadus- ja arendusasutuste teadusteemad kuuluvad hindamisele esimene kord poole sihtfinantseerimise taotluses näidatud sihtfinantseerimise perioodi möödumisel ja teine kord teema riigieelarvest finantseerimise lõppedes.
[RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 15¹. Baasfinantseerimine

(1) Teadus- ja arendusasutuste baasfinantseerimine toimub riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu.

(2) Baasfinantseerimist eraldatakse teadus- ja arendusasutusele, mille teadus- ja arendustegevust on positiivselt evalveeritud.

(3) Baasfinantseerimise määramisel lähtutakse järgmistest kriteeriumidest:

1) kõrgetasemeliste publikatsioonide arv rahvusvahelist tunnustust omavates ajakirjades, kõrgetasemeliste teadusmonograafiate arv ning OECD ja Euroopa Liidu liikmesriikides registreeritud patentide ja patenditaotluste arv;

2) teadus- ja arendustegevuse finantseerimise maht (teadus- ja arendustegevuse grantid ja lepingud, tulud litsentside müügist ja patentidest) finantsaruannete alusel;

3) asutuse osalus doktoriõppes;

4) rahvusteaduste arendamise vajadused.

(4) Baasfinantseerimise tingimused ja korra kinnitab haridus- ja teadusminister määrusega, kuulanud ära Teadus- ja Arendusnõukogu seisukoha.

(5) Baasfinantseerimise iga-aastase mahu kinnitab haridus- ja teadusminister käskkirjaga, kuulanud ära Teadus- ja Arendusnõukogu seisukoha.

[RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 16. Uurimis- ja arendustoetused

(1) Riigieelarves uurimistoetusteks (sealhulgas magistrantide ja doktorantide teadustöö stipendiumideks ning doktorantide ja järeldoktorite teadustöö toetuseks) ettenähtud raha eraldatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu riigi poolt asutatud sihtasutusele Eesti Teadusfond.

(2) Riigieelarves arendustoetusteks ettenähtud raha eraldatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi eelarve kaudu riigi poolt asutatud vastavale sihtasutusele.

(3) Riigi poolt asutatud sihtasutused eraldavad uurimis- ja arendustoetusteks ettenähtud raha avaliku konkursi korras esitatud projektidele.

[RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 17. Riiklikud teadus- ja arendusprogrammid

(1) Riiklike teadus- ja arendusprogrammide täitmiseks eraldatakse riigieelarves raha sellele ministeeriumile, kes vastutab programmi täitmise eest.

(2) Programmi täitmiseks vajalikud teadus- ja arendustööd tellitakse avaliku konkursi korras.

[RT I 2001, 34, 187- jõust. 10.04.2001]

§ 18. Infrastruktuurikulud

(1) Riigi teadus- ja arendusasutuse infrastruktuurikulud kaetakse riigieelarvest selle ministeeriumi eelarve kaudu, kelle valitsemisalasse teadus- ja arendusasutus kuulub.

(2) Kohaliku omavalitsuse teadus- ja arendusasutuse infrastruktuurikulud kaetakse vastava valla või linna eelarvest.

(3) Avalik-õigusliku juriidilise isikuna või selle asutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse infrastruktuurikulude katmist toetatakse riigieelarves selleks sihtotstarbeliselt ettenähtud vahenditest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu.

(4) Riigiasutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse infrastruktuurikulud kaetakse ja avalik-õigusliku juriidilise isikuna või selle asutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse infrastruktuurikulude katmist toetatakse riigieelarve vahenditest, kui teadus- ja arendusasutuse tegevust on finantseeritud käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud alustel.

(5) Eraõigusliku juriidilise isikuna tegutseva teadus- ja arendusasutuse infrastruktuurikulud katab eraõiguslik juriidiline isik. Eraõigusliku juriidilise isikuna tegutsev teadus- ja arendusasutus võib saada sihtotstarbelist toetust infrastruktuurikulude katmiseks riigieelarvest või valla või linna eelarvest.

[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

§ 19. Aruandlus ja riiklik järelevalve

(1) Teadus- ja arendusasutused peavad finants- ja statistilist arvestust õigusaktides kehtestatud korras.

(2) Teadus- ja arendusasutustele riigieelarvest eraldatud vahendite sihtotstarbelist kasutamist kontrollitakse õigusaktidega sätestatud korras. Kontrolli teadus- ja arendusasutuste üle, kelle tegevust on finantseeritud käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud alustel, teostab § 15 lõikes 4 sätestatud eesmärgil ja ulatuses ka Haridus- ja Teadusministeerium.

(3) Kontrolli teadus- ja arendustegevust finantseerivate sihtasutuste tegevuse põhikirjalistele eesmärkidele vastavuse üle teostatakse sihtasutuste seaduses (RT I 1995, 92, 1604; 1996, 42, 811; 1998, 36/37, 552; 59, 941; 1999, 10, 155; 2000, 55, 365) sätestatud korras.
[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

§ 20. Evalveerimine

(1) Riigi või kohaliku omavalitsuse asutusena, avalik-õigusliku juriidilise isikuna või selle asutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse teadus- ja arendustegevust evalveeritakse vähemalt kord kaheksa aasta jooksul. Evalveerimisega seotud kulud kaetakse riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu.

(2) Eraõigusliku juriidilise isikuna tegutseva teadus- ja arendusasutuse teadus- ja arendustegevust evalveeritakse teadus- ja arendusasutuse taotlusel ja kulul. Eraõigusliku juriidilise isikuna tegutseva teadus- ja arendusasutuse teadus- ja arendustegevuse positiivse evalveerimisotsuse kehtivusaeg on kaheksa aastat.

(3) Evalveerimist korraldab Haridus- ja Teadusministeerium koostöös Teaduskompetentsi Nõukoguga Vabariigi Valitsuse kehtestatud tingimustel ja korras .

(4) Teadus- ja arendustegevuse evalveerimise läbiviimiseks moodustab haridus- ja teadusminister õigusaktidega sätestatud korras ajutise evalveerimiskomisjoni. Evalveerimiskomisjon on kolme- kuni kuueliikmeline ja selle koosseisu kuulub vähemalt kolm väliseksperti .

(5) Evalveerimise tulemuse kinnitab Teaduskompetentsi Nõukogu ettepanekul haridus- ja teadusminister käskkirjaga. Haridus- ja teadusministril on õigus motiveeritud käskkirjaga tagastada Teaduskompetentsi Nõukogu ettepanek Teaduskompetentsi Nõukogule teist korda läbivaatamiseks.

(6) Haridus- ja Teadusministeerium teeb evalveerimise tulemuse posti teel või elektrooniliselt teatavaks teadus- ja arendusasutusele, mille teadus- ja arendustegevust evalveeriti, sihtasutustele, mille riik on asutanud teadus- ja arendustegevuse finantseerimiseks, ja Eesti Teaduste Akadeemiale. Riigi-, kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse teadus- ja arendustegevuse evalveerimisel teeb Haridus- ja Teadusministeerium evalveerimise tulemuse posti teel või elektrooniliselt teatavaks ka ministrile, kelle juhitava ministeeriumi valitsemisalasse teadus- ja arendusasutus kuulub, vallavanemale, linnapeale või avalik-õigusliku juriidilise isiku juhile.

(7) Teadus- ja arendusasutuse vastavas teadus- ja arendustegevuse valdkonnas toimuva tegevuse negatiivsel evalveerimisel ei viida uut evalveerimist läbi enne ühe aasta möödumist negatiivse evalveerimisotsuse tegemisest.

(8) Haridus- ja teadusministril on õigus negatiivse evalveerimisotsuse korral Teaduskompetentsi Nõukogu ettepanekul vähendada teadus- ja arendusasutuse vastava teadusteema sihtfinantseerimise mahtu ja negatiivsele evalveerimisotsusele järgneval eelarveaastal teadusteema sihtfinantseerimine lõpetada.
[RT I 2003, 75, 495- jõust. 13.12.2003]

5. peatükk SEADUSE RAKENDAMINE

§ 21. Üleminek

(1) Teadus- ja arendusasutuste põhikirjad ja põhimäärused viiakse käesoleva seadusega vastavusse kuue kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

(1¹) Teadus- ja arendusasutuste põhikirjad ja põhimäärused viiakse käesoleva seaduse §-ga 2, § 7 lõigetega 2 ja 2¹, § 8 lõikega 2, § 14 lõikega 4, § 15 lõikega 3 ning § 20 lõigetega 1, 2, 4, 6 ja 7 vastavusse 2004. aasta 1. jaanuariks.

(2) Vabariigi Valitsusel on õigus riigi teadus- ja arendusasutust haldava valitsusasutuse ettepanekul lubada riigi teadus- ja arendusasutusel ühineda avalik-õigusliku ülikooli või Eesti Teaduste Akadeemiaga. Ühinemine

sätetatakse vastavas lepingus, mille sõlmivad riigi teadus- ja arendusasutust haldav valitsusasutus ja avalik-õiguslik ülikool või Eesti Teaduste Akadeemia.

(3) Vabariigi Valitsus esitab kuue kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, Riigikogule seaduseelnõud nende teadus- ja arendusasutuste tegevuse reguleerimiseks, mis säilitavad avalik-õigusliku juriidilise isiku staatuse.

(4) 2004. aasta 1. jaanuarini loetakse positiivselt evalveerituks ka nende Haridus- ja Teadusministeeriumis registreeritud teadus- ja arendusasutuste teadus- ja arendustegevus, mis läbisid Rootsi Kuningliku Teaduste Akadeemia evalveerimise 1991. aastal või Teadus- ja Arendusnõukogu evalveerimise 1995. aastal.
[RT I 2003, 75, 495- jõust. 13.12.2003]

§ 22. Välisriigi diplomite ja akadeemiliste kraadide tunnustamine

(1) Eesti Vabariik tunnustab välisriikide diplomeid ja akadeemilisi kraade, kui välislepingus ei ole sätestatud teisiti.

(2) Eesti Vabariik tunnustab enne 1991. aasta 20. augustit endise NSV Liidu territooriumil kaitstud teaduskraade ja diplomeid välisriikide teaduskraadide ja diplomitena.

(3) NSV Liidu kandidaadikraadi ingliskeelse vastena on lubatud kasutada nimetust Doctor of Philosophy, lühend Ph. D, või muud vastavale valdkonnale omast doktorikraadi nimetust.
[RT I 2001, 34, 187- jõust. 10.04.2001]

§ 22¹. Haridus- ja Teadusministeeriumis registreeritud teadus- ja arendusasutused

(1) Haridus- ja Teadusministeeriumis registreeritud teadus- ja arendusasutused, mille põhitegevus põhikirja või põhimääruse järgi ei ole teadus- ja arendustegevus, kustutatakse 2002. aasta 1. jaanuarist teadus- ja arendusasutuste registrist.

(2) Teadus- ja arendusasutused, mis viivad oma tegevuse 2002. aasta 1. jaanuariks käesoleva seaduse § 3 nõuetega vastavusse, esitavad selleks tähtjaks Haridus- ja Teadusministeeriumi teadus- ja arendusasutuste registri volitatud töötlejale järgmised dokumendid:

1) vastavasisuliste muudatustega teadus- ja arendusasutuse põhikirja või põhimääruse;
2) eraõigusliku juriidilise isikuna tegutseva teadus- ja arendusasutuse äriregistri või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri registrikaardi koopia.
[RT I 2002, 90, 521- jõust. 01.01.2003]

§ 22². Sõlmitud töölepingute kehtivus

(1) Töölepingud, mis on sõlmitud isikutega, kes ei vasta käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 sätestatud nõuetele, kehtivad töölepingus määratud tähtaja lõpuni.

(2) Töölepingud, mis on sõlmitud isikutega käesoleva seaduse §-s 9¹ sätestatud tingimustel ja korras, kehtivad töölepingus määratud tähtaja lõpuni.
[RT I 2004, 89, 615- jõust. 01.01.2005]

§ 23. Eesti Teadusfondi ja Eesti Innovatsioonifondi ümberkujundamine

Eesti Teadusfondi ja Eesti Innovatsioonifondi ümberkujundamine toimub Vabariigi Valitsuse korraldusega vastavalt äriseadustiku (RT I 1995, 26-28, 355; 1998, 91-93, 1500; 1999, 10, 155; 23, 355; 24, 360; 57, 596; 102, 907; 2000, 29, 172; 49, 303; 55, 365; 57, 373; 2001, 34, 185) §-le 509.

§ 23¹. Teadus- ja arendusasutusena registreerimise taotlemine seoses teadus- ja arendusasutuse ümberkorraldamise, ühinemise, jagunemise või ümberkujundamisega

(1) Kui teadus- ja arendusasutuste alamregistrisse kandmist taotletakse seoses teadus- ja arendusasutuse, mille teadus- ja arendustegevust on evalveeritud, ümberkorraldamise, ühinemise, jagunemise või ümberkujundamisega, ei kohaldata taotlejale käesoleva seaduse § 5¹ lõike 3 punkte 2 ja 3.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtudel esitatakse registreerimise taotlemisel evalveerimise aeg ja tulemus ümberkorraldatud, ühinenud, jagunenud või ümberkujundatud teadus- ja arendusasutuse teadus- ja arendustegevuse kohta, mis jätkub teadus- ja arendusasutusena registreerimist taotlevas asutuses või juriidilises isikus.
[RT I 2006, 14, 114- jõust. 06.04.2006]

§ 24. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 25. Jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 4¹, § 13 lõike 2 punktid 4 ja 6 ning § 14 lõige 3 jõustuvad 2002. aasta 1. jaanuaril.

(2) Haridus- ja Teadusministeeriumi teadus- ja arendusasutuste registrisse kantud teadus- ja arendusasutused, mille teadus- ja arendustegevus ei ole evalveeritud, esitavad käesoleva seaduse § 5¹ lõike 3 punktides 2 ja 3 loetletud andmed hiljemalt 2006. aasta 1. jaanuariks.

(3) Haridus- ja Teadusministeeriumi teadus- ja arendusasutuste alamregistrisse kantud teadus- ja arendusasutused, mille teadus- ja arendustegevust ei ole evalveeritud, peavad taotlema evalveerimist hiljemalt 2007. aasta 1. jaanuariks.

[RT I 2006, 14, 114- jõust. 06.04.2006]